

SERVICII INOVATIVE LA BIBLIOTECA „ȘTEFAN CEL MARE”

Lilia BEȘAN,
șef oficiu, Filiala „Ștefan cel Mare”

Abstract

The „Ștefan cel Mare” Branch has launched four projects aimed to promote books and reading: the erudition contest *Become famous with Romanian writer*, the Club of young poets. The game *the Wonder wheel* and the workshop *The Theatre at the library*. The „Ștefan cel Mare” Branch became an important culture place for the community, where the users can raise the level of knowledge, can evolve both intellectually and civic; have the chance to discover the intellectual competition, becoming stars. These activities contribute to the stimulation of the intellectual freedom and respond to the users' requests, being an environment for the lifelong learning and interpersonal communication.

Keywords: knowledge, innovation, reading, contests, library activities, club, theatre at the library, public library, Ștefan cel Mare” Branch, the Municipal Library B.P. Hasdeu.

* * *

Inaugurarea Filialei „Ștefan cel Mare” din cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a avut loc în anul 2004, iar din 2012, la cîrma acestei minunate instituții, se află scriitorul Dumitru Crudu.

Echipa bibliotecii, din start, a încercat să creeze un spațiu propice dezvoltării și „prosperării” bibliotecii, să cunoască actorii comunității și să încheie noi relații de parteneriat. Cei mai fideli parteneri ai bibliotecii, rămîn a fi cele trei instituții de învățămînt din zonă: Școala-grădiniță „Pas cu Pas” (nr. 152), Liceul „Elena Alistar” și Liceul „Iulia Hasdeu”.

S-a observat că o mare parte dintre utilizatorii bibliotecii sunt elevi ai Liceului Teoretic cu profil de arte „Elena Alistar”, care este amplasat vizavi de bibliotecă. Astfel, pentru a iniția copiii în arta teatrală, a fost angajat Artiom Oleacu, actor la Teatrul „Satiricus – Ion Luca Caragiale”, care a dat start proiectului *Teatru la bibliotecă*; iar pentru copiii care doresc să învețe pictura, îndrumător le este pictorița Olga Calestru, în cadrul cercului de pictură *Micii genii*. De asemenea, pentru copiii care doresc să învețe a croșeta, o pot face în cadrul atelierului de creație manuală *Albinuța*, condus de dna Xenia Bucuci, meșter popular.

Pentru a promova cartea și lectura în rîndul copiilor, echipa Filialei „Ștefan cel Mare” a implementat următoarele proiecte: concursul de inteligență și erudiție *Cu scriitorii români devii faimos*, Clubul poezilor copii, jocul *Roata minunilor*.

În ianuarie 2013, a avut loc lansarea concursului de inteligență și erudiție *Cu scriitorii români devii faimos*, la care participă elevi din clasele primare de la trei instituții de învățămînt din sectorul Botanica, și anume: Liceul „Iulia Hasdeu”, Liceul „Elena Alistar” și Școala-grădiniță „Pas cu Pas” (nr. 152). Scopul acestui concurs este cunoașterea vieții și operei scriitorilor români din perioada clasică și contemporană, iar ca obiective ne-am propus următoarele:

- dezvoltarea dragostei față de lectură;
- stimularea interesului pentru literatura română clasică și contemporană;
- cunoașterea aprofundată a operei scriitorului;
- dezvoltarea spiritului competitiv al elevilor;
- formarea abilităților de analiză a operelor propuse spre lectură;
- identificarea și aprecierea elevilor care depun un efort maxim pentru a acumula cît mai multe cunoștințe.

Regulamentul desfășurării concursului este următorul: elevii fiecărei clase se împart în trei echipe, moderatorul adresează fiecărei echipe cîte o întrebare. Dacă din trei încercări echipa respectivă nu oferă un răspuns corect, întrebarea este readresată unei echipe din altă clasă. În total sunt adresate cca 30-40 de întrebări, care sunt pregătite din timp de către bibliotecarele Lilia Beșan și Aliona Mihailov. În funcție de opera autorului, elevii prezintă și cîte o scenetă; spre exemplu, în baza cărții *Urmele mele frumoase*, au fost selectate și înscenate piesele *Vînătorul și vînatul* și *Spicul și prietenii lui*, iar în urma lecturării poveștilor și a *Amintirilor din copilărie* ale lui Ion Creangă a fost selectat pentru înscenare un fragment din această capodoperă a scriitorului clasic.

Din 2013 pînă în prezent, au avut loc 21 de ediții ale concursului, cu participarea a cca 1825 de utilizatori, care au studiat viața și opera lui Mihai Eminescu, Ion Creangă, Grigore Vieru, Spiridon Vangheli, Ianoș Țurcanu, Iulian Filip, Vasile Romanciuc, Aureliu Busuioc, Claudia Partole, Ion Iachim, Leo Butnaru. Din juriu au făcut parte diverse personalități și oameni de creație, printre care Maria Pilchin, Svetlana Javelea, Vitalie Răileanu, Valeriu Rață și Dumitru Grosei.

Copiii, care au dat dovadă de cunoștințe profunde privind viața și opera scriitorului, au beneficiat de următoarele premii: cărți, diplome, bilete și abonamente pe un an la teatrele „Guguța” și „Licurici”, iar premiile bănești au fost oferite de către Direcția culturală a Preturii sectorului Botanica. Participînd în cadrul acestui proiect, elevii au avut ocazia să se întâlnească cu: Ion Iachim, Spiridon Vangheli, Ianoș Țurcanu, Iulian Filip și cu fiul lui Grigore Vieru – Călin Vieru.

În concluzie, aș dori să citez o apreciere, care aparține directorului bibliotecii, dlui Dumitru Crudu: „Astfel de concursuri trebuie să aibă loc, deoarece copiii au nevoie de ele. Pentru ei, aceste concursuri sînt niște rampe de lansare și o scenă pe care se pot afirma. Totodată, aceste concursuri mai pot fi și o modalitate de a resuscita interesul față de scriitorii noștri. Deci, se poate afirma cu siguranță: «Cu scriitorii noștri poți ajunge faimos.»”

Un alt proiect, de mare succes, care a luat ființă la începutul anului 2013, este Clubul poezilor copii, care are ca scop dezvoltarea talentului poetic, iar ca obiective ale acestui proiect pot fi enumerate:

- motivarea copilului pentru lectură;
- dezvoltarea spiritului analitic;
- descoperirea noilor talente;
- dezvoltarea potențialului prin muncă.

În cadrul clubului, copiii din diferite instituții de învățămînt, îndrumați de dl director, Dumitru Crudu, învață arta scrisului, compun poezii, povestioare, descriu întâmplări hazlii din viața lor de zi cu zi. Clubul poezilor copii, reprezintă pentru ei o a doua școală, adică este o școală a scrisului pentru copii. La fiecare ședință, micii poeți sînt instruiți să prețuiască frumosul, binele, adevărul, să-și iubească limba și neamul, să cunoască lumea, să se cunoască pe ei înșiși prin poeziile pe care le scriu. În perioada anilor 2013-2014 au avut loc 57 de ședințe ale clubului, cu participarea a 398 de copii.

La unele ședințe ale clubului, au fost invitați scriitori postmoderniști care i-au îndrumat pe micii creatori cum se scrie o poezie, printre ei au fost: Nicolae Popa, Moni Stănilă, Nicolae Spătaru, Maria Pilchin, Ion Buzu, Alexandru Vakulovski, Ecaterina Bargan și chiar scriitorii din România: Ana Pușcașu și Andrei Doboș.

În urma celor doi ani de activitate a Clubului poezilor copii, s-a văzut nevoia organizării unui concurs de poezie proprie. Astfel, în ianuarie 2015, s-a desfășurat prima ediție a concursului de poezie proprie *Vlad Ioviță*. În cadrul acestuia au ocazia să participe copiii cărora le place să facă poezie – elevii din clasele I până într-a V-a. Participanții pot lua parte la concurs cu minimum o poezie proprie, care să aibă cel puțin două strofe a câte patru versuri și cu maximum trei poezii.

În cadrul primei ediții a concursului, a fost invitat Leo Bordeianu, redactor la revista literară *Noi*, care a apreciat poeziile copiilor și le-a oferit câte un exemplar al revistei. Copiii sînt mîndri de micile lor creații, de care au aflat colegii lor de generație prin intermediul revistei *Noi*, unde au fost publicate. Impactul acestor concursuri constă în aceea că elevii sînt dornici de a cunoaște lucruri noi și captivante. Deci, doar prin lectură, micii poeți își îmbogățesc bagajul de cuvinte, ceea ce-i ajută în arta scrisului.

Deoarece jocul este o metodă de cunoaștere, din inițiativa copiilor care vizitează Biblioteca „Ștefan cel Mare” am organizat un nou tip de activitate pentru copii – jocul *Roata minunilor*, care a fost inaugurat în septembrie 2014. Prin intermediul acestui joc se intenționează promovarea cărților noi primite în bibliotecă, mai exact, a enciclopediilor.

Specificul acestui joc constă în aceea că se desfășoară în jurul unei mese, care se află în sala pentru copii. Această masă este în formă de floare cu opt petale. În mijlocul mesei se află roata minunilor, care este vopsită în culori vii și formată din opt cifre, iar în centru este amplasat un arc, pe care copiii îl rotesc în timpul jocului și care indică numărul întrebării.

Copiii le este anunțată tema din timp și li se propune spre lectură o anumită enciclopedie, iar pînă în prezent, elevii din clasele I-V au lecturat diverse enciclopedii, de exemplu: *Spațiul cosmic*, *Pirații*, *Recordurile animalelor*, *Invenții*, *Sporturi și jocuri* ș.a. După câteva ședințe, copiii au rămas impresionați de acest joc și deja ei înșiși aleg tema și cartea pe care doresc s-o lectureze pentru următorul joc.

În ciuda faptului că elevii nu obțin niciun premiu, ei oricum participă cu regularitate la activitate, deoarece cunosc noile apariții enciclopedice, au ocazia să se manifeste și este un proces de socializare între elevi.

Cercul de pictură *Micii genii*, este destinat tuturor copiilor, indiferent de faptul dacă au sau nu aptitudini deosebite în artele plastice. Acesta, se desfășoară săptămînal și este frecventat de copiii cu vîrsta de 6-12 ani. Scopul cercului *Micii genii*, este de a „trezi gustul” pentru pictură, iar obiectivele principale sînt: stimularea și dezvoltarea gîndirii creative a copilului și însușirea tehnicilor plastice. Pentru o dezvoltare armonioasă și lărgirea orizontului este necesară cunoașterea noțiunilor de bază în arte plastice și a creației artiștilor plastici autohtoni și internaționali. Lecțiile conțin atît o parte teoretică, cît și una practică.

Partea teoretică, constă dintr-o scurtă prezentare a creației unui anumit pictor, utilizînd imaginile corespunzătoare lucrărilor. De asemenea, în calitate de subiect teoretic au fost prezentate: stilurile decorative ale pictării vaselor (moldovenesc, gjel, hohloma), simbolurile naționale bucoviniene și moldovenești, tehnica tradițională de încondeiere a ouălor de Paști ș.a. În decursul orelor, copiii au învățat și care sînt noțiunile de baza ale desenului și picturii: perspectiva, reprezentarea formelor geometrice, lumina și umbra, tehnologia picturii în acuarelă, amestecul culorilor ș.a. La final, lucrările copiilor sînt aranjate pe o masă și fiecare dintre ei are posibilitatea să-și expună părerea despre lucrările colegilor; care i se pare cea mai reușită și de ce. De patru-cinci ori pe an, lucrările copiilor sînt expuse în bibliotecă și pot fi admirate de orice vizitator al bibliotecii.

Un alt proiect inovativ al Bibliotecii „Ștefan cel Mare” este atelierul *Teatru la bibliotecă*, care a luat naștere la începutul anului 2015. Inițiatorul și moderatorul clubului este actorul Artiom Oleacu, care, în fiecare zi de duminică, ține ore de actorie copiilor cu vîrsta de 6-12 ani. Orele de actorie se împart în două compartimente: arta actorului și arta vorbirii. Orele de actorie au ca scop dezvoltarea următoarelor abilități: de vorbire (dicție), mișcare scenică, ritm și auz muzical al copiilor. Obiectivele ce ne le propunem sînt următoarele:

- formarea deprinderilor de pronunție corectă și clară a cuvintelor;
- învățarea unei exprimări cursive;
- abilitatea de a învăța și de a „trăi” liber, fără complexe în scenă;
- dezvoltarea fanteziei, imaginației, atenției;
- abilitatea de a învăța rapid și de a înțelege textele autorilor români: Mihai Eminescu, Ion Creangă și alții.

Primele ore de actorie s-au desfășurat în formă de joc, în cadrul cărora copiii au jucat întîmplări în situațiile propuse de pedagog (studii fără text); au încercat să joace în condițiile propuse fără a pronunța un cuvînt, au improvizat jocul „imitarea bibliotecarului” și pregătirea unei supe, copiii trebuiau să memorizeze cuvintele. De asemenea, la fiecare oră, în cea de-a doua jumătate, s-au făcut exerciții de vorbire, și anume exerciții de respirație – copiii au învățat cum trebuie să respire corect, precum și exerciții simple de încălzire a vocii, pronunțînd cîntat cele șapte vocale. Scopul final pentru acest an este un examen, în cadrul căruia copiii, în colectiv, vor recita un fragment din poemul *Luceafărul* de Mihai Eminescu.

Atelierul de creație manuală *Albinuța* a luat ființă în anul 2013 și este condus de Xenia Bucuci, meșter popular, care a dorit să împărtășească din bogata sa experiență în domeniul executării jucăriilor, și anume, prin intermediul unei tehnici japoneze, numită *amigurumi*. Această tehnică este caracterizată prin forme simple și atrăgătoare și este foarte ușor de executat. Inițial, copiilor li s-a arătat cum să mînuiască croșeta, după care elevii au fost învățați să citească scheme, pentru ca, odată însușită tehnica de lucru cu croșeta, ei să poată confecționa independent jucăriile.

Doamna Bucuci, a fost impresionată de faptul că acești copii, de 8-11 ani, care nu au ținut niciodată o croșetă în mînă, au avut răbdare ca, în decurs de șase luni să confecționeze prima lor jucărie. Prințînd curaj și îndemînare, majoritatea dintre ei și-au creat propriile lor colecții de jucării, care sînt foarte diferite atît ca model și temă, cît și ca nuanțe cromatice.

În cadrul Săptămîinii unor deschise, din octombrie 2014, a fost realizată o expoziție cu jucăriile confecționate de către copii și care a fost admirată de părinți și de alți vizitatori ai bibliotecii.

Inițierea unui astfel de proiect în cadrul Filialei „Ștefan cel Mare” a fost salutată cu multă căldură de către dna Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”, care a dispus alocarea unui fond special, a unor resurse financiare pentru procurarea materialelor și ustensilelor necesare pentru demararea proiectului atelierului de creație manuală *Albinuța*. Aceasta a fost foarte important, deoarece a motivat copiii să frecventeze atelierul *Albinuța*.

După doi ani de activitate, pot concluziona că acest atelier de creație manuală nu este numai un loc unde copiii își pot petrece o parte din timpul lor în mod creativ și plăcut, ci reprezintă și un loc în care ei pot învăța un meșteșug ce le poate fi de folos pe parcursul vieții.

Concluzii:

- Filiala „Ștefan cel Mare” a devenit un important centru de cultură pentru comunitatea chișinăuiană, în care utilizatorii își pot întregi nivelul de cunoaștere, pot evolua din punct de vedere intelectual și civic; au ocazia să descopere lumea minunată a competiției intelectuale și să se impună în fața comunității, devenind mici vedete;
- directorul bibliotecii, dl Dumitru Crudu, afirmă: „Poate că nu toți copiii care frecventează Clubul poezilor copii vor deveni scriitori, dar cu siguranță, majoritatea dintre ei vor deveni cititori profesioniști.”
- activitățile pentru copii, organizate în cadrul Filialei „Ștefan cel Mare”, contribuie la stimularea libertății intelectuale, răspund la cerințele individuale ale utilizatorilor, constituind un mediu de învățare permanentă și de comunicare interpersonală. Deci, participarea în cadrul proiectelor literar-artistice destinate copiilor – concursul de inteligență și erudiție *Cu scriitorii români devii*

faimos, Clubul poezilor copii, jocul *Roata minunilor*, cercul de pictură *Micii genii*, atelierul de creație manuală *Albinuța* și atelierul *Teatru la bibliotecă* – stimulează interesul pentru lectură și dezvoltă un spirit analitic, se descoperă noi talente și are loc dezvoltarea potențialului prin muncă, iar aceasta permite copiilor să se afirme și să aspire la dezvoltarea capacităților artistice.

Referințe bibliografice

1. Kulikovski, Lidia. *Contribuții biblioteconomice (teoretice și praxiologice)* : culeg. de art. (2008-2012). Chișinău : s.n; 2012, pp. 7-16.
2. Șeremet, Mila. *Relații de comunicare interrelaționare generaționale*. În: BiblioPolis. 2014, nr. 1, vol. 51, p. 70-72.
3. Tărăla-Sava, Maricica. *Biblioteca viitorului imaginată de copii*. În: Cartea. Biblioteca. Cititorul : buletin metodic și bibliogr. Chișinău : Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă”. Fasc. 20. – 2011, p. 15-21.
4. *Stimularea interesului pentru lectură prin metode și procedee moderne*. Disponibil: <https://prezi.com/zktjxh2mlwqs/stimularea-interesului-pentru-lectura-prin-metode-si-procedee>